

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
 Stane za celo leto 15 L
 » pol leta 8 »
 » četrt leta 4 »
 Za inozemstvo celo leto lir 40.
 Na naročila brez do poslani naročnine se ne moremo ozirati.
 Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 76

V Gorici, v petek 5. oktobra 1928.

Leto XI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej. — List izdaje konsorcij »Ger. Strazha«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici. — vsa Piazzetta št. 18.
 Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. St. poš. tek. rač. 11/1147. Telef. int. št. 368.

Oj, ljubo veselje...

Jesen je v deželi. Po par lepih solnčnih dnevih je danes nebo zastrito s sivimi oblaki, v ozračju diši po snegu. Na človekovo razpoloženje vpliva tak vzduh tlačeče, neprijetno. Kljub temu hočemo zapisati danes besedo o veselju.

Pravica do veselja je brezdvomno ena prvotnih, temeljnih pravic človeškega rodu. V današnjih dneh je pa ta pravica mnogokrat nespoznana in zanemarjena. Pravega pomena veselja ne poznajo niti oni, ki se z mrzličnim hrepenenjem in divjo vnemo lovijo za veseljem. Ni malo takih, katerim je veselje samo sladkok dodatek k življenju, samo izreden grizljaj, katerega morajo na mah pohlastati, samo čaša šampanjca, katerega si morejo dovoliti samo bogatini, ali pa samo lep okrassek za življenje zgornjih desetisticev. Mnogim dopade govoriti zaničljivo o veselju in grbančiti svoj obraz v skrbipolne gube svetobolja, da se tako prikazujejo kot veliki duhovi in izkušeni ljudje. Najdejo se tudi pobožne duše, ki radi svoje ozkosrčnosti slutijo v veselju prikrito sovražnico vere in pobožnosti. Še številnejši in še ozkosrčnejši so pa oni posvetni ljudje, katerim sta vera in pobožnost nasprotni, ker ju smatrajo za zapriseženi sovražnici vsakega veselja.

In vendar je resnica: Veselje je življenski činitelj in življenska potreba, življenska sila in življenska vrednota. Vsak človek čuti potrebo po veselju in ima pravico do veselja. Veselje je neobhodno potrebno za telesno in duševno zdravje, za telesno in duševno življenje.

Da je veselje za človeka, kar solnčni žarek za cvetico, ni samo pesniška prisposoba. Oživljajoči vpliv veselja in moreči učinek nasprotja je očividni. Pri otrocih se najlažje opazuje, kako skrb razjede, veselje pa solnčni in oživlja. V dnevih boleznih dela veselje včasih čudeže.

To ni nič čudnega. Veselje in upanje povzročata pomnoženo dihanje, pomnožujeta dotok krvi k možganom in krepita živčne celice. Duševna pobitost zmanjšuje srčno in dihalno delovanje, ovira dotok krvi k možganom in ustvarja organske nerednosti.

Še večjega pomena ko v telesnem je pa veselje v duševnem pogledu. Pravo veselje, ki izvira iz čistega vrelca in ni samo počutno veselje, temveč duševno veselje, je pravi balzam življenja, neprecenljiva pomoč pri vzgoji, neprekosljiva delovna moč in važen socialni činitelj. Mnogokrat podvoji človeške sile in delovne zmožnosti, daje zanosa človekovi volji, njegovemu ustvarjanju in snovanju, ga dela drznega in korajžnega. Iz veselja se porode pogosto veliki sklepi in plemenita dejanja veselje nam pomaga, da se z lahkoto otresemo raznih težav in zopernosti. Še več! Veselje plemeniti, dela nas sprejemljive za vse dobro, pravično in lepo ter pobija nizkotne sle v nas. Ono družji ljudi, pospešuje družabno življenje in spleta prijateljstva. Zato: gojimo veselje, skušajmo ga buditi v sebi in v vseh! Zdravo veselje bo nam jamstvo za lepo, solnčno bodočnost.

Kaj se godi po svetu?

Krona sv. Vaclava.

28. september, god sv. Vaclava, je za Čeha vedno velik praznik. Vaclav je bil češki kralj v 10. stoletju. Hotel je vpeljati krščanstvo na Češkem kot državno vero. Zato so ga ubili. Njegov spomin pa je ostal živ. Češki kralji so se pozneje vedno imenovali nasledniki sv. Vaclava in krona sv. Vaclava, ki jo hranijo v Pragi, je bila simbol češkega kraljestva in češke svobode.

Letos so na Češkem posebno slovesno praznovali ta dan. Letošnje slavnosti so pa samo uradni uvod k proslavi tisočletnice sv. Vaclava, ki se bo vršila prihodnje leto. Češko časopisje že sedaj piše, da bo proslava tisočletnice sv. Vaclava pokazala svetu tisočletni obstoj češke države misli. Posebno pa se poudarja dejstvo, da je bila mirovna misel tako ob času Vaclava kot še danes glavna smernica češke državne misli.

Praskih slavnosti se je udeležil tudi slovaški voditelj in poslanec Hlinka. Češki listi so z zadovoljstvom ugotovili njegovo prisotnost, ki dokazuje, da se Čehi in Slovaki čutijo brate kljub raznim nespornim zumljenjem. Znani list »Prager Presse« piše, da je prišel Hlinka v Praga, da proglasi državopolitično dedščino kneza Vaclava za skupno last Čehov in Slovakov.

* * *

Müller poroča.

Nemški državni kancler Müller je sklical v torek 2. oktobra v Berlin zastopnike vseh nemških držav in jim poročal o zborovanju Zveze narodov in o pogajanjih za izpraznitev Porenja. Razložil jim je tudi, kako namerava vnaprej voditi pogajanja. Sestanek, kateremu so prisostvovali tudi vsi ministri, je bil samo informativnega značaja; zato ni bilo nikakega glasovanja. Enako poročilo je Müller podal v sredo 3. oktobra parlamentarnemu odboru za zunanje zadeve. Večina bo brezdvomno odobrila politiko vlade.

Nemški nacionalci so pa z Müllerjevim nastopom v Ženevi zelo nezadovoljni. Priredili so v Berlinu veliko ljudsko zborovanje (24. septembra). Voditelj nacionalcev grof Westarp je napadel vlado in izjavil, da je vsaka usluga, ki jo Nemčija stori za izpraznitev Porenja, sramota za Nemčijo. Locarnska politika je po njegovem mnenju popolnoma odpovedala. Grof Westarp je zahteval enakost v oboroževanju, izpraznitev Saarske kotline in Porenja, varstvo nemških manjšin, ukinitve suženjskih dolob loč versailleske mirovne pogodbe in dogovora o vojni odškodnini in odpravo neznosnih razmer v vzhodni Prusiji. Za Westarpom so govorili zastopniki bojne organizacije »Stahlhelm« (jeklena čelada). Njihove besede so bile še ostrejšje.

Za revizijo ustave.

Organizacija »Stahlhelm« je zahtevala, kot je znano, ljudsko glasovanje o reviziji ustave. Ustava naj bi se spremenila v manj demokratičnem smislu. To zahtevo so hitro pozdravili in podprli nemški nacionalci. Pri drugih strankah je pa naletela na odpor. Tako je, n. pr. nemška ljudska stranka, koje mnogi pristaši so člani »Stahlhelma«, sklenila pozvati vse svoje poslance, ki so včlanjeni pri »Stahlhelmu«, naj takoj izstopijo. Poslancem bodo seveda sledili tudi drugi pristaši.

Kaj bo z vlado?

Ko se je po volitvah sestavila sedanja nemška vlada, so vse stranke izrecno poudarile, da je vlada samo začasna in da se bo na jesen ustvarila velika vladna koalicija. Sedaj je prišel čas za preosnovno. Razgovori so se že pričeli. Stranke imajo skoro en mesec časa, da se domeni jo. Pred otvoritvijo državnega zboru mora biti vladna koalicija sestavljena. Državni zbor pa se bo otvoril prve dni novembra.

* * *

Poincaré za mir.

Francoski ministrski predsednik Poincaré je v nedeljo 30. septembra v Chambéry na Savojskem odkril spomenik v vojni padlim Savojarom. Ob tej priliki je imel velik govor o mirovni volji Francije. Rekel je med drugim sledeče: »Mir, ki smo ga po zaključitvi svetovne vojne podpisali, nam je prinesel tisto upravičeno zadoščenje, katerega smo po tolikih preskušnjah lahko pričakovali. Mi ne smemo od nikogar nič zahtevati, razen to, kar so nam obljubile mirovne pogodbe. Obljubile pa so nam varnost in odškodnino. Od trenutka dalje, ko smo odložili orožje, nismo zahtevali ničesar drugega kot izpolnitev teh dveh obveznosti. Francija je ostala zvesta duhu mednarodne edinosti tudi pri zadnjem ženevskem zborovanju. Globoko hrepenenje po splošnem soglasju bo v bližnji bodočnosti pri pogajanjih o tako kočljivih vprašanjih vodilo vse naše misli. Naša želja je, da bi bila mirovna volja pri vseh narodih tako odkritosrčna, kot je pri nas. Nihče ni v vojni več trpel kot mi in zato smo mi najbolj pripravljeni, prokleti vojne grozote.«

Poincaréjev govor je povsod napravil enak vtis kot znani Briandov v Ženevi. Nemško časopisje (»Vossische Zeitung«, »Deutsche Tageszeitung«, itd.) pravi, da je Poincaré le potrdil domnevo, ki se je rodila ob Briandovem govoru v Ženevi, namreč, da je francoska politika glede vojne odškodnine in jamstva ostala ista, kot je bila. — Isti dan, kot je govoril Poincaré v Chambéry, je bivši predsednik republike Millerand na kongresu republikanske stranke v Clermont Ferrand izjavil, da se sedanja Porenja lahko podaljša tudi preko 1. 1935., ako bo kazalo.

Nasprotni glasovi.

Isto nedeljo je imel odbor socialistično radikalne stranke v okraju Lude sejo, v kateri je senator Cailaux (izg. Kajó), bivši finančni minister, precej krepko opozoril vlado, naj pazi, kaj dela v finančni politiki in naj se zaveda, da ni ne-

zmojljiva. Za njim je govoril poslanec Montigny in zahteval takojšnje in brezpogojno izpraznitev Porenja. Tak ukrep, je rekel, bi nemško francosko zблиžanje zelo pospešil. Šele potem naj se začne pogajanja radi vojne odškodnine.

Socialistični radikalci so zastopani v sedanji vladi. Zato so take izjave zelo zanimive. Sploh se že dalj časa opazuje protivladno zadržanje te skupine.

* * *

Macdonald o angleški zunanji politiki.

Voditelj angleške delavske stranke (Labour Party) in bivši ministrski predsednik Ramsay Macdonald je, kot smo že zadnjič na kratko omenili, na občnem zboru stranke v Birminghamu odločno obsodil zunanjo politiko konservativne vlade, ki je napravila ugoden mednarodni položaj Anglije in ki je podpisala Kelloggovo pogodbo s pridržkom, da se sme bojevati, kadar gre za branbo nekaterih strategično važnih točk, n. pr. Egipta. Vsa angleška zunanja politika od 1. 1924. naprej je samo stavila ovire na pot splošnemu miru. Zadnji korak pa je francosko angleški dogovor glede vojnega brodovja. S tem dogovorom se je angleška zunanja politika podredila francoski in uspeh je bil ta, da so Združene države razburjene. Končno je Macdonald zahteval, naj se vsa pisma o dogovoru s Francozi objavijo v posebni beli knjigi.

Macdonaldu pritrjuje tudi liberalno in celo konservativno časopisje. To so zelo zanimivi znaki za volilni boj, ki se bliža. Utegne se zgoditi, da bodo prihodnje volitve prinesle marsikako presenečenje.

Okno v svet.

Italija je odgovorila Švici.

Švicarska vlada je pred štirinajstimi dnevi protestirala v Rimu radi aretacije italijanskega političnega begunca Cezarja Rossi-ja. Detektivi so ga preko švicarskega ozemlja prepeljali v Italijo. V ponedeljek 1. oktobra je zunanji minister Mussolini odgovoril na švicarski protest.

O razmerju med cerkvijo in državo v Angliji.

V torek 2. oktobra se je otvoril v Cheltenhamu kongres anglikanske cerkve. Predseduje mu škof iz Gloucestera, ki je v svojem otvoritvenem govoru orisal položaj, ki je nastal radi odklonitve novega obrednika in molitvenika v parlamentu. Škof se je resno vprašal, ali bi ne kazalo ločiti cerkve od države, ker se državni organi vtikajo v čisto verske in duhovne zadeve. Rekel je tudi, da je združitev vseh angleških cerkva nemogoča, dokler je anglikanska cerkev tako tesno združena z državo.

Primo de Rivera ni več trden.

Španski kralj Alfonz se je vrnil s potovanja po inozemstvu. Na mejni postaji St. Juan de Luz ga je čakal diktator de Rivera. Ko je kralj dospel, sta dolgo govorila. Pravijo, da so se med njima pojavila globoka nesoglasja.

Jugoslovanska narodna skupščina se otvori 27. oktobra. To je sedaj končno javno odločeno.

Med nemškimi komunisti

se dogajajo velike nerednosti. Predsednik izvrševalnega odbora stranke Thälmann je obdolžen, da ni javil vodstvu stranke poneverb podrejenih tajnikov. Thälmann sodi komunistično sodišče v Moskvi. Thälmann je bil v zadnjih predsedniških volitvah komunistični kandidat za predsedstvo nemške republike. — Tajnik komunistične stranke v Bremenju Hermann Osterloh je bil soglasno izključen iz stranke radi nerednega vedenja. Dolžilo ga tudi poneverb.

Venizelos odpotoval iz Londona.

Grški ministrski predsednik Venizelos je v torek 2. oktobra odpotoval iz Londona.

Briand — Marinković.

Francoski zunanji minister Briand je v ponedeljek sprejel svojega jugoslovanskega tovariša dr. Marinkovića. Govorila sta o grško-jugoslovanskem razmerju in o solunskem pristanišču.

Za sporazum med Srbi in Hrvati.

Novoizvoljeni predsednik radikalne stranke Aca Stanojević je izjavil, da je treba čimprej priti do sporazuma s Hrvati. Ta Stanojevićeva izjava je nagnila vlado, da je v posebni seji pretresala možnost rešitve krize. Ministri so prišli do zaključka, da mora vlada začeti pogajanja. Končnoveljavni sklepi pa še niso bili sprejeti.

Chamberlain zdrav.

Angleški zunanji minister Chamberlain je popolnoma okreval. Takoj ko se bo vrnil v London, bo prevzel svoje posle.

Na Ogrskem.

Aibor Kallay je bil pred kratkim še finančni minister. Odstopil je, ker se je sprl z ministrskim predsednikom grofom Bethlenom. Odložil je tudi svoj poslanski mandat in izstopil iz stranke. Za izpraznjeni mandat se bodo vršile nadomestne volitve. Kallay ponovno kandidira. V nedeljo 30. septembra je imel v Veliki Kaniži volilni shod, na katerem je napadel Bethlena in njegovo delo ter se potegnil za obnovo stare svobode in za neodmadeževanost javnega življenja. — Grof Bethlen bo menda zopet zamenjal nekatere osebe v vladi. Notranji minister bo postal sedanji tajnik v predsedstvu vlade Kalman Daranyi, dosedanji notranji minister Szitovskij bo izvoljen za predsednika poslanske zbornice in predsednik poslanske zbornice Szitvary postane pravosodni minister.

Kmetstvo vprašanje v Dalmaciji.

V Dalmaciji imajo še vedno kolone in velike posestnike. Jugoslovanska vlada se je sedaj začela baviti s tem, kako pravično rešiti to težko socialno vprašanje.

Radikalni poslanski klub za Vukičevića.

Klub radikalnih poslancev je izrazil bivšemu ministrskemu predsedniku Vukičeviću popolno zaupanje. Poslanski klub in glavni odbor stranke sta si precej nasprotna. Zato je umevna razlika v resolucijah.

Pilsudski v Romuniji.

Maršal Pilsudski je v soboto došel v Bukarešt. Pravijo, da se bodo med Poljsko in Romunijo navezali tesnejši politični in gospodarski stiki. Pilsudski je bil v Romuniji šest tednov.

Korošec in Vukičević.

Ministrski predsednik dr. Korošec je v torek 2. oktobra sprejel svojega prednika Vukičevića v dolgo avdijenco. Kaj sta govorila, se ne ve. Obisk razlagajo na najrazličnejše načine.

Tajna komunistična tiskarna v Budimpešti.

Budimpeštanska policija je 28. septembra odkrila tajno komunistično tiskarno. Zaplenila je mnogo propagandnih brošur in letakov in zaprla pet ljudi, ki jih je zasačila v tiskarniških prostorih.

Moskva nezadovoljna s češkimi komunisti.

Osrednje glasilo češke komunistične stranke »Rudé Právo« je objavilo pismo izvršilnega odbora sovjetske internacionale na češke komuniste. V pismu se ostro kritizira vodstvo stranke, češ, da je nezmožno in nič bojevito. Po krivdi vodstva so se ponesrečile vse velike delavske manifestacije. V prihodnje je treba v vodstvo pritegniti mlade, sveže moči, ki ne bodo klonile pod težo razmer.

DNEVNE VESTI.

Mussolinijeva okrožnica o zboljšanju zemlje.

Ministrski predsednik Mussolini je poslal vsem prefektom sledečo okrožnico: »Želim javiti Vašim Ekscelencam 1. da predvideva zakonski načrt o popolni porabi narodnega ozemlja, predložen te dni v zbornici, tako obilne podpore za vsako vrsto zboljšanja (osuševanja, namakanje, iskanje vode, kmetiška poslopja, ceste in vsakovrstne naprave), da je sprememba tal v velikem delu države gospodarsko mogoča; 2. da si je Narodna zveza zadrug za zboljšanje in namakanje po ugodnih pogojih zagotovila toliko denarnih sredstev, da lahko ugodi vsaki zahtevi; 3. da je glede na omenjeni zakon in na razpoložljiva sredstva dolžnost posameznih in v zadrugah vpisanih posestnikov, da poskrbijo za načrte za preosnovo zemljišč, tako, da bo mogoče osnove v kratkem izpeljati. — Vaše Ekscelence bodo s sodelovanjem državnih in deželnih tehničarjev uradov ugotovile, ali se je ta ukaz izvršil. Ako se ni izvršil, boste sami izdali potrebne odredbe. — Prosim Vaše Ekscelence, da mi pošiljate mesečna poročila o razsežnosti zboljševanja, ki se bo začelo od danes naprej, o izvršenih delih, o bodočih načrtih, o zaposlitvi delavcev in o pomnožitvi kmetkega prebivalstva v zboljšanim ozemlju. — Mussolini.«

Pobožnost za može in fante

bo kakor navadno v petek 5. t. m. ob 8. uri zvečer v cerkvi sv. Ivana. Ali vedo to že vsi vaši znanci? Skrbite, da bo udeležba vredna naših mož in fantov!

Vodstvo Apostolstva molitve.

Krščanskemu ženstvu.

Na povabilo sv. očeta, ki je z okrožnico »Miserentissimus« pozval vse krščansko misleče ljudstvo k zadoščenju za žalitve, s katerimi nesramna moda in pogansko lišpanje kliče šibe božje na človeštvo, je Apostolstvo molitve priredilo zadnjo nedeljo septembra v cerkvi sv. Ignacija javne zadostilne molitve pred izpostavljenim znamenjem sv. križa, s posebnimi tozadevnimi govori in molitvenimi urami. Nad vse svečano se je vršila zadostilna pobožnost v kapucinski cerkvi in pri Sv. Justu, kjer je bilo celodnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Pri Sv. Justu je bila častna straža poverjena članicam naše Marijine družbe, ki so z vso vneto priporočale Božjemu Srcu ozdravljenje sedanjega zaslepljenega ženstva. Tem zadostilnim svečanostim so se pridružili tudi vsi ženski samostani, ki so z molitvijo, z žrtvami in sv. obhajili dali Bogu to, kar mu nebrzdana ženska prevzetnost odteguje.

Kaj, ko bi se tudi na deželi dvignilo vse trezno misleče ženstvo in prineslo Bogu zadoščenje za kužo, ki se neovirana širi že tudi po naših vaseh?! Roka božja sloni z vso težo svoje pravičnosti nad nami. Matere in dekleta, ali veste zakaj?

Odvetnik dr. Čok obsojen.

Pred kratkim smo poročali, da je bil znani tržaški odvetnik dr. Ivan Marija Čok aretiran, ker so ga obdolžili, da je sodeloval pri tatvini neke slovenske zastave v Pobegih pri Koprju. Sodna obravnava se je vršila v torek 2. oktobra pred kazenskim sodiščem v Koprju. Poleg Čoka je bil obtožen tudi neki Albin Pečarič. Razprava je trajala ves

dan. Končala se je z obsodbo. Dr. Čok je dobil 1 mesec in 20 dni, Pečarič pa dva meseca zapora.

Ljubljanska »Glasbena Matica« na Poljskem.

Ljubljanska »Glasbena Matica« je 30. septembra odpotovala na Poljsko, kjer bo v vseh večjih mestih priredila koncerte. To je prvo njeno potovanje po Poljskem.

Težka letalska nesreča.

Vodno letalo »Marina II.« se je vračalo s Spitzbergov, kjer je poskušalo iskati ponesrečence zrakoplova »Italia«. Na krovu je bilo pet oseb. V nedeljo 30. septembra se je letalo dvignilo v Strassburgu in odletelo proti domu vzdolž Rodana. Čez štiri ure in pol je letalo zadelo ob silovit in obsežen vihar. Poveljnik major Penzo je letalo obrnil in skušal pristati na Rodanu. Pri pristajanju je aparat zadel ob neko električno žico, se prekucnil in padel v vodo, ki ga je odnesla. Trije letalci, namreč major Penzo, poročnik Crosio in radiotelegrafist maršal Della Gatta, so mrtvi. Njih trupel še niso našli. Dva motorista, in sicer Baracchini in Codognetto pa sta lahko ranjena in rešena. Družinam ponesrečenih in vladi prihajajo od vseh strani sožalne brzojavke.

Italijansko-španski živorebrni trust.

Med italijansko in špansko vlado se je sklenil dogovor glede ustanovitve trusta za živo srebro. Dogovor je stopil v veljavo s 1. oktobra. Ker pridelata Italija in Španija skoro vse živo srebro v Evropi, zato bo novi trust lahko narekoval cene. Odkar se je trust ustanovil, je cena poskočila od 21.6 na 24.15 funtov šterlingov za steklenico.

7. oktober v Avstriji.

Vsa avstrijska javnost napeto pričakuje, kako bo v nedeljo 7. oktobra v Dunajskem Novem mestu. Kakor je čitateljem znano, je nemška nacionalna stranka napovedala za ta dan veliko zborovanje in pregled svojih čet v omenjenem mestu. Socialistična in komunistična stranka sta smatrali to za izživljanje in sta tudi napovedali — vsaka od svoje strani — zborovanja svojih pristašev in oboroženih čet za ta dan v Dun. Novem mestu. Na ta način naj bi se vršila kar 3 zborovanja nasprotnih si taborov. To bi pa zelo lahko dovedlo do spopadov in izgredov, zlasti ker so bile sklicane v prvi vrsti oborožene čete posameznih strank (Schutzbund, Heimwehr). Zato je policijsko ravnateljstvo vsa zborovanja prepovedalo. Socialistična stranka je pa vložila pri deželnem glavarstvu priziv radi te prepovedi. Kako bo priziv rešen, še ni znano. Vsekakor je pa položaj zelo kočljiv in je slišati mnogo razburjenih glasov.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Ko smo se nekega dopoldneva ustavili, sem šel sam naprej na izvidnico. Predvsem mi je bilo na tem, da najdem vode in magari kakšno divjo hruško. Ničesar nisem našel, pač pa sem dobil pod nekim drevesom spečega mladega Bolgara. Puško je imel čez prsi, drugega ni imel pri sebi kot le torbo. Z revolverjem v roki sem se mu približal. Še je spal, ko sem bil prav blizu njega. Hitro pograbil njegovo puško. S proti čelu usmerjenim revolverjem mu preiščem žepe, bomb ni imel. Zbudil se je in strašno ustrašil. Razumel sem, da je zaostal od bežečih dveh bolgarskih divizij, ki so bile par ur pred nami na dotični točki. Povedal mi je tudi, da so imeli Bolgari za cilj umikanja Pljačkovice planino. Torej nas bodo tam počakali.

Odpeljal sem Bolgara k oddelku. Ko smo krenili naprej, ni hotel iti

z nami. Zato sem ga izročil ordo-nancu, naj ga odpelje k polku. Ordonanc je bil doma iz Kikinde v Banatu in strašno sem se razjezil pozneje nanj, ko mi je povedal, da Bolgar tudi z njim ni hotel iti in da ga je zato ustrelil. Žal mi je bilo fanta, ker je kazal komaj kakih 18 let.

Končno smo prišli na konec hribov nad mestom Radovištem. Lepa je ta dolina. Na severu se dviguje Pljačkovica planina, na vzhodu so druge planine. Mi smo prišli po hribovih od jugovzhoda. Pridnih in skrbnih poljedelcev bi bilo potrebno tu, in nastal bi raj.

Zapustili smo hribe in se polagoma spustili v dolino. Mesto Radovišče smo pustili kako uro hoda proti vzhodu, ustavili pa smo se kakih par kilometrov pred podnožjem Pljačkovice planine za neko vasjo. Lačni smo bili. Naročim Lali iz Banata in še enemu drugemu vojaku, da gresta v vas in dobita zlepa ali zgrda kakega prešiča. Čez četrto ure se vrneta in prižene-

ta s seboj enega junčka in junico. Vsaka žival je imela kakih 80 kg čistega mesa. Prešiča ni bilo nobene v vasi, vsaj iztaknila ga nista. Prinesla sta s seboj tudi kotel od kakih 30 litrov.

Ker sem mislil, da bo junček več časa vztrajal na poti, ko ga bomo gnali s seboj, sem ukazal zaklati junico. Kmalu je zaplapolal ogenj, nad njim pa je cvrčalo v kotlu meso za golaš. Ni bilo sicer ne soli ne paprike in ne vode v kotlu, a golaš bi bil vseeno dober. Koščke mesa smo pekli pri ognju, pojedli smo jih polsurove, kot uživajo pristni Angleži meso.

Na pol je bilo meso ocvrto, ko dobimo povelje, da moramo kreniti naprej. Hitro privežemo na junčka ostale pol junice, dva vojaka pa sta nosila kotel.

Tako smo prodirali na Pljačkovico planino, kjer so žareli ognji bežečih Bolgarov. Dovolj dobro je šlo. Tudi jaz sem gonil junčka, vsi ostali vojaki oddelka pa so se izmenjavali pri nošnji kotla s pol-

ocvrtim golašem.

Čim smo stopili v gozd vrhu Pljačkovice planine, so Bolgari začeli bežati. Lahko bi moj oddelek in še katerega drugega pozobali kot črešnje, ker so bili v velikanski premoči. A niti strela niso oddali in je v resnici izgledalo, kot da jih preganja Kajnov obup. Če so nas opazili na kilometer razdalje, pa so pokazali pete. Na Pljačkovici planini so nam pustili goreče ognje, ob katerih so se smodile ovce. Vsepolno zaklanih ovac je ležalo tudi drugače po gozdu. Prepovedal sem oddelku vzeti od teh ovac, ker sem se bal, da so zastrupljene.

S svojim oddelkom sem šel do severnega obronka Pljačkovice planine, tam pa smo zakurili ogenj. Za minuto se je cvrl golaš v kotlu. Medtem so prišli tudi drugi oddelki v gozd, k našemu ognju pa pride poveljnik bataljona. Bil je tudi on lačen. Vprašal me je po tem in onem, a opazil sem, da težko požira sljine in da bi rad dobil merico golaša. Rekel sem mu, naj sede k

GOSPODARSTVO.

Grozdje — hrana — zdravilo.

Grozdje je otrok solnca, naše najzlahtnejše sadje. Je sicer res, da se dela iz grozdja tudi vino, a predvsem je grozdje sad. Nekdaj niso gojili trte za vino, temveč da bi zobali grozdje. Adam in Eva nista poznala vina, še le Noetovemu sinu Kamu je prišlo na misel, da bi napravil iz grozdja vino, s katerim je potem opijanal očeta, vsled česar je ostal proklet.

Zrelo grozdje vsebuje v srednjem 78% vode, 17% sladkorja, 0,6% beljakovin, 0,2% tolišče, 0,8% kislin in organskih soli, 0,8% rudninskih snovi, ostalo so lesenina (celuloza) in podobne snovi.

Najbolj cenjen je v grozdju sladkor, ki doseže v nekaterih vrstah tudi do 30%, seveda v najboljših legah. Pri nas se dobi včasih rizling, ki doseže 25% sladkorja.

Vsakdo ve, da je sladkor redilen, posebno pa je redilen sladkor v živih snoveh, to je v sadju in mleku. S sladkorjem je isto kot z vodo. Voda v mleku je vse boljja za naše telo kot navadna voda iz reke, potoka ali vodnjaka.

Ni pa vsa vrednost grozdja v sladkorju, ki se spreminja pri vrenju v alkohol. Mnogo so vredne kisline in tudi druge snovi; predvsem tam tiče zdravilna svojstva grozdja.

Iz celega sveta hodijo ljudje na Južno Tirolsko, kjer se podvržejo skozi več časa takoimenovanemu zdravljenju z grozdom. Začnejo z eno jagodo po dvakrat na dan, drugi dan nadaljujejo z dvema jagodama in tako naprej, dokler ga ne pojedemo dnevno po 2 kg v dveh obrokih, potem pa količino zopet manjšajo, da pridejo končno zopet na dve jagodi. eno zjutraj ob 8, drugo popoldne ob 4. uri. Zdravljenje z grozdom koristi marsikateremu bolniku, mnogo pa pomaga tudi vinogradnikom, ki svoje grozdje dobro prodajo. Na Južnem Tirolskem imajo pa tudi v resnici dobro in pravo namizno grozdje, katerega tudi pravilno negujejo. Mimosgrede bodi omenjeno, da imajo Tirolci tudi izborna jabolka, znana

po vsi Evropi in cenjena po 5 lir kos in ne kg. Še se spominjam leta 1913., ko sem v središču dunajskega mesta videl v oknu izložene krasne tirolske renete, katerih kos je stal takrat 2 kroni. Pa pustimo jabolka.

Grozdje je predvsem dobra hrana za slabotne, anemične, malokrvne ljudi in za take, ki večkrat trpe na slabem prebavljanju. Uživanje zrelega grozdja očisti celotno naše telo, pospešuje prebavo, očisti kri, telo pa izloči mnogo kislin in strupenih snovi: grozdje ozdravi celo telo.

Uživati pa moramo grozdje z lupino vred. Lupina je najbogatejša na zdravilnih in redilnih snoveh. Kdor uživa samo sok in ne lupin, dobi prav lahko drisko, ravnotako kot če bi uživali zeleno grozdje, ki je škodljivo.

Pravilno ne smemo uživati grozdja na prazen želodec. Najbolje je, če zobljemo zjutraj in popoldne, to je za zajutrek in južino. V količinah ne smemo pretiravati. Primerna količina je 1/2 kg grozdja vsakokrat. Večje količine pomenijo zametavanje.

Dobro bi bilo, da bi celotno naše ljudstvo sedaj ob času grozdja iste ga mnogo povžilo. Na vsak način ga bi lahko mnogo več kot ga. Dobe se vinogradniki, ki neradi dovljujejo otrokom zobanje. Je res, otrok naj ne hodi v vinograd, ker bo tam pokvaril gotovo dvakrat toliko grozdja, kot pa zavžil. Zato pa prinesite otroku grozdja vi. Nedavno sem bil v neki hiši, kjer imajo mnogo grozdja. Skoraj se mi je dozdevalo, da jim je žal par grozdov, na mizo so pa prinesli liter vina, katerega jim ni bilo žal in skoraj sem se zameril, ker ga nisem hotel piti. V marsikateri ubožni hiši pa kupijo večkrat v bližnji gostilni liter vina za 4 lire, poldruge lire pa nimajo za kg grozdja, ki bi družino vse drugače razveselilo.

Kdor hoče sebi in družini dobro, naj uživa in pusti uživati mnogo grozdja, tega našega najzlahtnejšega sadu. Rustja.

* * *

† France Duga.

Pravzaprav je bil širom dežele bolj znan pod domačim imenom Lezij. Ni namreč skrivaj svojega godu in ni žalil svojega patrona sv. Frančiška Saleškega, kakor nekateri, ki se ob takih prilikah radi skrijejo za Frančiška Serafinskega, Borgio in Ksaverija. Bil je odkritosrčen in vesel značaj, v družbi vselej prazniško razpoložen; gledal je, da je prinesel vanjo židano voljo, šalo in dovtip. Pa saj ste ga dovolj poznali skoraj vsi in vem, da se vam je storilo milo, ko ste zvedeli za njegovo nenadno in zgodnjo smrt. Ohranite mu blag spomin! Jayni list se pa mora ob tej priliki spomniti nekaterih pokojnikovih zaslug.

Zibel mu je tekla v našem Kanalu, rakev pa mu je bila iztesana v daljnem Splitu, potem ko je po svoji devetinštiridesetletni življenjski poti, ves truden, izmučen in bolan, zopet dosegel imenovanje za sodnega predstojnika. V hipu, ko je postal sodnik in položil službeno prisego, je moral sam stopiti pred Sodnika. Dve leti je trpel najhujše pomarjkanje, ki ga je trlo do obupa in naposled, ko je dospel do dela in kruha, ga je nenadoma ugrabila smrt. Zadel ga je ka. — Kdo ga je ubil, prejšnja neizmerna žalost ali novo veliko veselje? Vsekakor je njegova smrt tragična in podobna smrti župnika Alberta Lebanu, s katerim je v življenju več časa delil žalost in veselje. Kot

sodnik je služboval pred vojno v Podgradu, po vojni pa v Senožečah, Komnu in Vipavi.

Med vojno je bil stotnik-avditor in si je štel v osebno zaslugo, da je rešil več vojaških in civilnih življenj s svojimi sodbami. Po suspenziji od službe je živel par let v Ajdovščini kot notarski namestnik. Po smrti blagopokojnega notarja Arturja Lokarja pa si je šel iskat drugega kruha in nove domovine v Jugoslavijo.

V Ajdovščini je oživil množestvilni pevski zbor in ga vodil osebno čeli dve leti. Nastopil je s celo vrsto koncertov in na ta način srečno nadaljeval tam, kjer so prenehale predstave našega dram. krožka. To je njegova trajna zasluga, ž njo si je ohranil med nami trajen spomin. Na ljubo prijatelju Lebanu je kot organist pomagal tudi pri cerkvenem petju v Šturjah.

V dnu svoje duše je bil idealen in rad je priznaval, da ga je Ajdovščina duševno povzdignila, ker je tu živel za svoje ideale. Od Ajdovščine in svojih pevcev se je končno tudi zelo težko ločil. Naučil jih je nebroj lepih pesmi, ki se pojejo še dandanes, in sam predsedel mnogo ur ob glasovirju. »Lezi, ti nam postaneš še komponist«. Ustrašil se je komponista in odvrnil kakor v zadregi: »Ne, ne; ne morem, ker ne obvladam dovolj nauka o harmoniji.«

Nekaj drugega pa bi bil popolnoma lahko postal, ko bi bil le hotel, namreč humorističen pisatelj. Nje-

Še o krmi.

V Gorici prodajajo seno po 45 lir za q, čuje se pa tudi cena 55 lir za kvintal. Tako je bilo vsaj v ponedeljek, dne 1. oktobra.

Umljivo je torej, da moramo paziti na vsak gobec krme, ki ga lahko dobimo v domačem gospodarstvu. Zavedati se moramo, da bo drugo leto cena živini precej visoka, če bo le količjak ugodno krmisko leto.

V dvojni smeri moramo paziti na krmo, in sicer je moramo čim več pripraviti in pa z njo štediti.

Pripravi: Košnja sena in otave je za nami. Ostane nam še nekaj jesenske paše. Izrabimo!

Slama: Kdor ima žitno slamo, jo bo že dobro uporabil. Tudi koruzna slama je dobra, posebno listi. A tudi palice ne smemo zametati. Zrezane v rezanico, polite z nekoliko tople slane vode, če le mogoče tudi z malo otrobov ali oljnatih tropin, živina rada žre.

Koruzni koclji (strženi): Tudi te lahko pokrmimo. Najprej jih zdrobimo, potem pa krmimo kot palice od koruzne slame. Koclji in palice od koruzne slame imajo isto redilno vrednost kot slabejše seno.

Frodelj, to je drevesno listje je tudi dobra krma, seveda mora biti pripravljen iz zelenih listov. Za govejo živino je izboren brestov, gabrov, javorjev, lipov, murvin in jesenov frodelj, hrastov in kostanjev frodelj je manj vreden in pripraven le za ovce in koze. Oreho vina je strupena, ravno tako kot smrečevina in jelovina.

Trtni poganjki: Takoj po trgatvi lahko trte obrežemo in nabereimo mnogo krme. Najbolje je dati živini rožje z listi vred, naj jih sama živina obrize. Tudi kratko zrezano in nekoliko zdrobljeno rožje živina žre.

Letos ne kaže zametavati tudi tropin; bolje je letos tropine pokrmiti, kot prodati jih v žganjarno. Krmiti jih moramo seveda sveže in v malih količinah naenkrat. Vkisanih ali celo plesnivih tropin ne dajati živini.

Štediti: S krmo štedimo, če jo pokladamo v obliki rezanice. V rezanico iz dobrega sena lahko doda-

mo precej slabega sena, slame, koruznih palic, kocljev itd.

Zavedajte se, da je potrebno na vsak način prebiti prihodnjo zimo in bodoča pomlad ne sme dobiti praznih hlevov. Zato pa pazite na krmo.

* * *

Ali morajo mlekarne vložiti kavcijo?

Vodilni italijanski kmetijski strokovni list »Giornale di Agricoltura della Domenica« piše v svoji številki z dne 9. sept. sledeče:

Na vprašanje, če morajo imeti licenco in vložiti kavcijo one mlekarne, ki slučajno ali na željo prebivalstva prodajo nekoliko mleka, katerega so zbrale za predelavo v maslo ali sir, je ministrstvo narodnega gospodarstva odgovorilo v pritrdilnem smislu.

To pomeni, da morajo imeti posebno licenco in tudi vloženo kavcijo vse one mlekarne, ki prodajajo mleko, četudi le slučajno in v mali količini.

Žitna snet.

Vsako leto nam žitna snet pokvari oziroma uniči obilo žitnega zrnja. Kdor hoče onemogočiti snetljivost, mora za to skrbeti pred setvijo in to z razkužitvijo semena. Najcenejše in gotovo delujoče sredstvo je raztopina modre galice. V 100 litrov vode zadostuje popolnoma 1/2 do 1 1/2 kg galice, katero raztopimo v vodi. V raztopino pomočimo seme v košu ali pa v vreči. Zadostuje popolnoma četrtino namakanje. Seme razkužimo neposredno pred setvijo.

Podlesek ali ušivec

je hud plevel na naših senošetih. Kdor ga hoče uničiti — morali ga bi vsi — naj ga izpulji s čebulico vred. V nekoliko letih ga uničimo, četudi le uničujemo cvetje, ker s tem onemogočimo nastavo semena, vsled česar čebulica polagoma oslabi. Vendar je najpriporočljivejše izpuljenje s čebulico vred.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 3: Kako bi bilo pomagati živini, ki vkljub temu, da dobiva redno vsak dan klajno apno, se nahaja v dobrem stanju ter ni

gov humor je bil tako pristen in svež, da je vsakogar udobrovoljil. Seveda je pa na drugi strani zopet res, da sta humorist v knjigi in za mizo navadno dve zelo različni osebi. Joj, kakšen imeniten pripovednik, šaljivec, dovtipnež in sploh kako vrl družabnik je bil sodnik Vuga in kakšnega kova je bil njegov neusahljivi humor! Notar Lokar je navadno zajemal iz svoje prebogate domišljije, Vuga pa drugače — nič si ni izmišljeval, le dogodke je gledal vse življenje od neke posebne, šaljive strani. Ker je bil pri tem plemenit in blagosrčen človek, ni njegov humor nikdar izzvenel v žalitev ali zasmeh, ampak v njem se je smejala in radovala njegova srčna dobrota sama. Pa vseeno je včasih pravil tako izvirne in debele, da bi mu človek najrajši ne verjel, n. pr. tisto o tenoristu, ki se je v cerkvi tako hudo pomotil, da je zapel:

»Vodi nas skušnjava po tej pravi poti,

da nas nobena Marija ne zmoti.«

Ta se mi je zdela, da diši po kljukcu. Pa so mi pozneje pokazali starega moža, že gluhega, in mi lahko kar v njegovi navzočnosti povedali, seveda ne več v tako mični obliki, kako je v svojih mladih, nerodnih letih v cerkvi nerodno pel o skušnjavi. Poslej sem vedel, da je Vuga humorist-realist in sem ga cenil višje.

Humorist in velik družabnik je bil tudi pok. župnik Leban. Nekoč je goreče pridigal o hinavščini, in ko smo mu njegovo pridigo pohva-

lili, se je nasmejale s svojim glasnim in širokim hohotom. »Ali pa tudi veste, kdo je največji hinavec pod škofom? Jaz, ki pravim, da sem gospod, pa moram nositi najdaljšo suknjo, zato da mi ni videti izpod nje raztrganih hlač.« Bil je tedaj brez plače in je živel zelo skromno. Tudi on si je opomogel šele tik pred smrtjo. Svojo zgodnjo smrt je slutil in jo napovedal, med tem ko je Lezij ob svoji močni naravi menil in upal, da učaka visoko starost.

Pa ravno tam v njegovih širokih prsih je grizlo troje črvov in ključval en kragulj noč in dan, če je le zavlada la tišina okoli njega. Bila ga je res sama šala, njegova narava je bila veseljaška in je takorekoč potreboval prijateljske družbe; toda na tihem, v samotni se je vdajal svoji žalosti, ki jo je imel sicer zakopano globoko v sebi. To je bol, ki raznese prsi. Sedaj je umrla tudi ona.

Vino, šala in petje, to je bilo njegovo veselje ali boljše rečeno uteha; šala, ne pa ženske, za katere se ni zmenil. Kogar je imel rad, mu je rekel najljubeznivejšo besedo: Tičič ali pravzaprav po kanalsko: tičč.

Kar je njegovega ostalo drago nam, sta dva tičiča: pesem in humor.

Na nekem kraškem pokopališču stoji napis:

»Bog daj, da tudi po smrti vedno vesel v družbi nebeški slavo boš pel.«

Ta napis bi bil primeren tudi za Vugov grob. Jos. Jurca.

krmljena s krmo iz močvirnatih travnikov, žre kar ji pride pod gobec, bodisi cunje, čevlje, les, itd.

Odgovor: V Vašem slučaju živina ne trpi na kostolomnici, oziroma na mehkokostnosti, torej ni po manjkanje rudnin v krmi vzrok, da žre cunje, itd. Pojava si ne moremo drugače razlagati, kot da ima Vaša živina pač navado in posebno slast do takih predmetov. Dobe se večkrat tudi biki, ki iz nerazvidnih razlogov radi žro cunje in to svojo lastnost tudi podedujejo, radi tega take bika izločajo iz živinoreje.

Iz tega sledi, da je težko kaj pametnega nasvetovati Vam.

Vprašanje 4: Napravil bi rad sedaj ob trgatvi nekaj vina v steklenicah, tako, da bi ostalo sladko, kakor nekak šampanjec. Kakšen način bi bil najboljši in kaj naj naredim?

Odgovor: Penenje v šampanjcu in drugih penečih vinih je povečano umetnim potom, to je z dodatkom ogljikove kisline. Naraven šampanjec, to je sladko vino, ki se bo penilo, pa napravite takole:

Pustite grozdje na trti še mesec dni, da bo dobro, dobro dozorelo, to je, da bo že na trti izgubilo mnogo vlage, to je vode in da bo tako odstotek sladkorja v grozdju čim višji, na vsak način nad 30%. Seveda morete v to svrhu rabiti le izbrane vrste grozdja. Priporočljive so rizling, beli burgundec, zelo dobra je rebula (grganja).

Grozdje potem zmastite kot navadno, mošt ocedite in pustite vreti kot navaden mošt v malem sodčku. Ko je vino povrelo, ga pretočite v drugi sodček, tja na pomlad pa stavite v steklenice. Črez nadaljnjih par mesecev Vam bo šampanjiziralo.

Vprašanje št. 5: Ali se lahko dobi kaka nova vrsta trtnih divjak za visoke laporjeve lege. Dosedaj smo v take kraje sadili montikolo in se je dobro držala, zadnja časa pa so na ti podlagi cepljene trte začele vedno bolj usihati. Ali bi dobili dober nadomestek za »motikolo«?

Odgovor: Obrnili smo se na Kmetijski oddelek za vinogradništvo in tam vam toplo priporočajo

Berlandieri Ripario Kober 5 BB. Kolče dobite pri Kmetijskem uradu v Gorici (via Trieste 43) a se morate pobrigati, najbolje prednaročiti.

Tržne cene

dne 4. oktobra 1928.

Česnik kg L. 0.70—0.80; sveže zelje L. 0.80—0.90; kumare L. 0.60 do 0.80; čebula L. 0.60—0.80; rdeča pesa L. 1—1.20; neoluščen fižol L. 2 do 2.40; salata L. 1.40—1.80; indijevija L. 1.60—1.80; jajčniki L. 1.50 do 1.80; krompir L. 0.70—0.80; paradižniki L. 1.40—1.60; redič L. 1.60 do 2.80; špinača L. 1—1.20; fižol stročnik L. 2.40—2.60; ohrovt (vrzote) L. 1.20—1.40; bučice L. 2.20 do 2.40; limoni kos L. 0.30—0.50; jabolka kg L. 1.20—2; hruške L. 1.40—2.40; breskve L. 1.80—5.60; češnje L. 2—2.40; namizno grozdje L. 1.60—2; grozdje »Moscato« L. 2.40—2.80; grozdje »Palestina« L. 2.20—2.60; sveže maslo L. 15—16; presno maslo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.70.

kruha. Naročim še »Pucero« to je majhen košček mesa, eden ali dva krompirja in malo zelenjave zraven. Nato mi prinese natak sam od sebe, ne da sem naročil, še za deset centavov vina, ali lepše rečeno: barvano vodo, z nekoliko špiritom. Rad bi še jedel, a zato mi primanjkuje denarja; zadovoljiti sem se moral s tem, kar sem pojedel. Saj še tega nisem jedel z veseljem, ker me je bolel ves život, posebno pa trebuh, kamor me je zadela opeka, palec na nogi pa je krvavel.

Garanje se nadaljuje.

Lačen grem nazaj na delo. Na pol mrtev od truda začnem zopet garati z drugimi sotrpini. Po stopnicah v peto nadstropje je treba nositi tramove. Po dva enega včasih, včasih pa vsak svojega, kakor pač pride. Kako utrudljivo delo je to, ve le tisti, ki je poizkusil. To delam skoro ves popoldan, le zvečer od četrte ure sem moral nositi zopet pet malto zidarjem. Komaj že predstavljam svoja hodala.

Žalostni delopust.

Na veliko naše veselje se začuje: tinka-tank-tonk-tonk... Hvala Večnemu... Čuvaj bije na železo v znak, da bo za danes dovolj. Oh ubogi moj sotrpini, dovolj je za danes, dovolj. Ves izmučen in umazan se nekoliko preoblečem in površno umijem. Na koncu prstov me močno boli, ker opeka mi je snedla vso kožo do krvi. Sezujem copato (ker delam v copatih), da pogledam koliko je opeka poškodovala palec. Širomak je bil že čisto višnjeve barve. Razjarjen na delo, Ameriko in vse, kar mi pride v jezi na misel, oddidem proti domu.

Zvečer doma, obupna razmišljanja

Kakor zjutraj tako so tudi sedaj vsa eletrična motovila prenapolnjena. Obesim se na neki drog in hajdi proti domu. Doma? Na stanovanju je še vse tako razmetano, kakor smo zjutraj v naglici pustili. Ker je bila soba ves božji dan zaprta, mi udari v nos tak zrak, da bi lahko rekel, da smrdi. Zadi utrujenosti nimam volje pospraviti niti najmanjše stvari. Najrajše bi se vrigel na ležišče in počival. Ali treba bo večerjati. Soparno je že itak zunanaj, še bolj pa v sobi in sedaj pa še kuriti samovar? Hm! Počasi za mano prikrajajo še drugi domov. Vsi so obupno razpoloženi. Nobeden nima veselja ne jesti, še manj pa kuhati. Naposled le skuhamo nekaj mesa, kapusa in krompirja. Po večerji gredo eni spat, drugi se pa lotijo pisati domov. Vsi se hudujejo nam ameriško revščino itd., a domov pa vseeno pišemo, da smo zdravi in da se nam dobro godi. Ubogi starši in žene v Evropi! Ko bi vi vedeli, kako dobro se nam godi, ki se nad nami zjokali. Začnem premišljevat, koliko sem danes zaslužil za ves moj trud in za ves moj polomljen život, za vse mi bodo dali tri pece in osemdeset centavov. Od teh moram odbiti dva peca za hrano in stanovanje. Kje pa so druge stvari: tramvaj, obleka, obuvalec itd.? Kje so prazniki in dnevi, kadar dežuje in sto drugih stvari. Če začnem misliti, mi je obupati. Toda pogum in up na boljše čase me še držita pokoncu. Drugi pišejo domov, da jim gre dobro. Lažejo pač zato, da bi ne obtežili srca svojcev v domačem kraju. Tega pa jaz ne morem in nočem, zato sem sklenil, da potožim in razložim potom naše cenjene »Goriške Straže«, ki nam prinaša vedno mnogo novih vesti iz naše daljne domovine, da bodo vedeli oni, ki nameravajo priti sem, kako se godi delavcem-težakom zidarskim pomočnikom v tej nesrečni južni Ameriki. Oh domovina, domovina, kje si, ali te bodem še kdaj videl?

Delavec v Argentini.

Iz vsakdanjega življenja izseljenca = delavca-težaka.

Buenos Aires, v avgustu 1928.

Izvolite priobčiti, če Vam je moogoče, to moje pisanje v cenjeni »Goriški Straži«, ki nam prinaša vedno kaj novega. Kar pišem, je gola, čista resnica. Rad bi pisal boljše in lepše, ali moja trudna glava in razbite roke niso zmožne lepše pisati. Povedal bom samo to, kar je resnica, pa mi dovolite, da začnem.

Zjutraj ob zori.

Že peta ura! Hitro na noge, da ne zamudim kakor včeraj. Za kakšen sem moral čakati gospoda kapotaza (to je poganjač delavcev), ki me je prav pošteno oštel kot lešnuha in me nato zapodil delati.

Seveda mi bo ob plači odtrgal eno ali pa dve uri. — Tedaj noगे! — Hitro! Vstanem in grem gledat, ako bo tudi danes tako peklensko peklo solnce kot včeraj.

Ali komaj se nasadim na noge, že čutim bolečine po vsem životu. Boli me glava, noge, v kolenih in roke mi vise ob životu, kakor da niso več moje. — Prokletu tako delo in tak počitek. Do ene ure sem se nemirno premetaval po trdi postelji, ker stenice in komarji mi niso dali miru, čeprav sem jih v nedeljo žgal in moril, kar se je dalo. Vseeno jih je ostalo mnogo. Ta zgaga komarska nam dela preglavice. Če ponoči zapremo okno, je v sobi tako vroče, da ni mogoče dihati, ker v sobi nas je petero trpinov. Ako pustimo okno odprto, pa pridejo nad nas takoj celi regimenti komarjev, kar ima žalostne posledice, da smo zjutraj vsi oklani in otečeni, kot da bi ušli z bojnega polja. — Popolnoči pa je človek itak vedno v nemiru, da ne bi zaspal, ker na budilko, ki premleva počasi svojo staro pesem, se ne moremo mnogo zanesti, ker kliče menda samo takrat, kadar se njej poljubi.

Brzo zbudim tedaj še ostale sodruge, ki vstajajo v enakem razpoloženju kakor jaz. — Vreme kaže še bolj vroče kakor včeraj. — Godrnjanje sem, godrnjanje tja, kletvice gor in dol. Medtem se vsi hitro oblačimo, ker ura je že pet in pol, imamo pa dobro uro vožnje s tramvajem do našega, takozvanega »šetališča«. Le eden je tako srečen, da dela le pol ure daleč. Obrišem si zaspane oči ter prižgem samovar. V tem ko se oblačimo, se že kuha nekaj tiste zelene trave, ki ji pravimo »mata«. Ob šestih pa odrinemo s tramvajem, ki nas pelje

vsakega na svoje delo. Seveda je treba pripraviti za to vožnjo eno desetico, to je deset centavov, katere mora imeti vsak delavec pri sebi.

Pot na delo.

Jaz čakam na eno tistih vozil, ki nosijo napis »Obreros« (za delavce), to pa vsled tega, ker sem vedno v prepiru s finančnim ministrom. Konečno pride tudi električni voz s tablico »Obreros«. Ali Bog se nas usmili, kakšno je to motovilo. Do zadnjega kotička je natičeno, kot sardele v sodu, in kjer se da postaviti le stopalo, že stojita dva srečnega. Na vseh drogih vise ljudje. Eden vrhu drugega in to vse radi petih centavov. Tudi jaz se obesim z eno roko za okno motovila, od zadaj na železno mrežo pa položim stopalo ene noge, vse to med neprestanim tekom voza. Razpet kot naš Izveličar na križu se peljem nad štiri kilometre daleč. Od močnega držanja, da ne izgubim ravnotežja, so mi otrpnili že vsi udje. Konečno srečno prispem na kraj, to je, dve kvadri od stavbe, kjer delam. Na nekem vogalu vidim na uri, da manjka samo dvajset minut do sedme. Da ne pridem prepozno, mi konečno ne preostaja drugega in napravim tekoč še ostalo pot. Dospevši do stavbe, vidim, da je že vse moštvo na delu, ker čuvaj je že tolkel v znak, da se delo prične. Vsi godrnjajo čez to čuvajevo »solidarnost«, ker on tolče po železu vedno tako, da delamo eno uro kuluka. V strahu, da me ne opazi naš kapataž, se naglo preoblečem in hitim na delo.

Krvavo trpljenje se prične.

Ropot mašin in vpitje našega kapataža, katerega se mi še najbolj bojimo, mi pokaže, na nosim z velikim kotličem šoto v mašino za betoniranje, toda mašina se vrtil vedno svoj tempo, akoravno meni že pohajajo zadnje moči. — Konečno me kapataž osorno pokliče, naj grem nosit zidarjem malto. Grem in med potjo hvalim Boga, da me je menjal in upam, da bo sedaj boljše. Ali, oj, joj! — Velika prevara...

Štirje zidarji so že čakali na malto za omet zidu. Hitro primem v vsako roko po en kotlič in hitim po malto v spodnje prostore in brž nazaj, ker zidarji že kričijo nad menoj. Bojim se, da jih sliši moj kapataž. Vso jezo bi zлил na mene in je verjetno celo, da bi me fliknil na cesto. Zato letam gori in doli, da mi od vročine in truda pot curkoma lije po obrazu. Ves premočen

od znoja, ožgan od solnca, do skrajnosti utrujen, že sam ne vem več, kaj delam. Telo se premika nekako avtomatično. Drvenje in ropotanje strojev in trud, sta me nekako otopilo, da niti slišal nisem, ko me je dvakrat poklical in pasje pogledal moj kapataž ter me zapodil v prtiličje razložiti dva voza opeke. Postavim se v sredo med druge tovariše in začne se razkladanje. Prvi na vozu meče po tri opeke v roke drugemu, ta pa meni, jaz pa tri metre visoko drugemu nad menoj in on onemu nad njim. Tako mečemo opeko v tretje nadstropje v večni nevarnosti, da bi tovarišu padla katera iz rok in meni na glavo. Solnce žge ko za stavo! Ni menda koščeka obleke na meni, ki bi ne bil popolnoma premočen od znoja. Po čelu mi lije znoj v oči in žge! In ta neprestani prah od opeke, ki sili v oči, v usta, za vrat; roke so vse pokrite s prahom, ki je pomešan z znojem, kar napravi celo plast blata. Sprejemam in mečem vez zatopljen v to enolično delo, v ta trud. Roke in ves život se mehanično gibljejo oči gledajo le še motno in nič drugega ne vidim, kot roki onega, ki od mene sprejema opeko. Niti sam ne zapazim, da sem začel metati bolj počasi in ker se nisem pravočasno obrnil, mi je priletel kos opeke naravnost v trebuh. Ves preplašen, kaj bo rekel kapataž, ki stoji ob strani, niti nisem čutil bolečine in ves vzbujen bolj živo odpremi oči ter hitim metati in sprejemati.

Par minut hasneje se mi prelomi opeka v rokah in mi pade polovica ravno na stopalo; zabolelo me je, a molčal sem.

Poldne.

Čuvaj stavbe bije po železu, znamenje, da se sme iti jest. Toda kaj pomaga, ko je še skoro polovico voza treba razložiti. Vsi začnemo še bolj hiteti, ker prej ne smemo na kosilo, dokler ni voz prazen. Da smo prej gotovi, začnemo metati kar na debelo, in sicer po štiri, po pet opek na enkrat. Za pol ure je voz prazen. Nekateri si za silo umijemo roke in letimo v gostilno, drugi zopet v trgovino, tretji v mesnico, kakor se pač komu zdi bolj pripravno. V gostilni, kamor sem bil odhitel je bilo že vse zasedeno. Ne preostaja mi drugega, kakor da se sesedem na zaboj od piva in naročim neke vrste juho. Priinesejo mi neko pomivanje, ki ji pravijo tukaj »juha«, ki bi pa v resnici bila komaj primerna za prašiče. Snem to in za pet centavov

Kaj je novega na deželi?

Sempas.

V noči od srede na četrtek smo imeli pri nas zelo razburljivo noč: imeli smo dva požara. Pogorelo je gospodarsko poslopje Leopolda Oberdanka in stanovanjska hiša Franca Kurata. Škoda je precej velika, zavarovanje pa pičlo. Šele gasilcem iz Gorice se je posrečilo ogenj udušiti. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Volče.

Zadnjo soboto in nedeljo smo imeli pri nas dvodnevno za ženske. Slišali smo prav spodbudne in v srce segajoče besede. V soboto smo imeli 4, v nedeljo 3 govore. Ob zaključku v nedeljo popoldne je bilo v dekliško Marijino družbo sprejetih 28 novih članic. Prav hvaležni smo g. prof. Terčelju in domačemu g. župniku za njun trud, ki naj bi obrodil obilo sadov. Naša dekliška Marijina družba šteje sedaj 70 članic, družba za žene pa 100.

Šebrelje.

Nesreča na železnici. Na postaji pri Sv. Luciji se je zgodila koncem septembra strašna nesreča. Jože Erjavc, po domače Dolinarjev, doma iz Šebrelj, mlad fant, star 23 let, je peljal s svojim bratrancem oglje na postajo. Padel je pri razkladanju po nesreči med dva pufarja, ki sta ga zmečkala. Bil je na mestu mrtev. Zapušča še žive starše, brata in sestre. Bil je priden fant, splošno spoštovan in ljubljen od vseh. Bog potolaži žalostne sorodnike, blagi, nesrečni mladenič pa naj v miru počiva!

Zalošče pri Dornbergu.

V nedeljo smo pokopali posestnika Jož. Saksida. Umrl je po kratki, a mučni bolezni. Mož je bil eden tistih naših, še redkih starih korenin, ki prenašajo vsakdanje težave s šegavostjo in dobro voljo. Korajžne in vesele družbe je bil vedno vesel. Kot razsoden možak je bil mnogo let odbornik pri tuk. Ljudski posojilnici. Pri pogrebu, ki je bil res veličasten, so zapeli dornberški pevci tri žalostinke. Dobremu možu — blag spomin! Naj počiva v miru!

Šentviška gora.

Prosim, gospod urednik, da dovolite tudi meni skromen kotic v Vašem cenjenem listu, da ne bo kdo mislil, da tukaj na Gori spimo spanje pravičnega. Občino so nam priklopili k Sv. Luciji, kar je za nas precej nerodno, ker moramo za vsako malenkost delati 3 ure dolgo pot do obč. urada. Ceste imamo zelo slabe. S Slapa k nam je tudi za kozo pre slabo, nikakor pa ni za voz

ognju, da bo zavžil z nami skromen zajutrek brez soli in paprike in brez kruha. Ko je slišal, da nimamo soli, je takoj poslal vojaka h kuharjem z naročilom, da nam dajo soli. Golaš je bil izboren, vsak ga je dobil vsaj en kilogram. Ostali oddelki so pojedli od Bolgarov puščene ovce. Izkazalo se je, da niso bile zastrupljene.

Ob zori smo prišli na Pljačkovico planino, okoli 9. ure smo jo zapustili in se spuščali v dolino Bregalnice. Natovorili smo na junčka kotel in polovico nepojedene junčice. Junček je stopal po kozji stezi varno kot mezeg.

Oglasi se Bogdan iz Aleksinca: »Podnaredniče, videli ste tam Korčane. Tam so napadli 1. 1913. Bugari našo vojsko medtem, ko so naše častnike povabili v svoj tabor k banketu. Tam dol ob Bregalnici je bil naš oddelek napaden. Mnogo naših je bilo mrtvih. V boju na nož smo se borili, umikali smo se in zopet napadali, končno pa smo jih le, ker Bog čuva Srbiju.«

nike. Temu je veliko kriva povodenj v predlanskem letu in pa vozniški, ki so vozili pretežno naložene vozove lesa na Slap. Prosimo višja oblastva, da se ta nedostatek popravi, bo kmalu treba vse potrebščine s Slapa k nam nositi, pripeljati jih ne bo mogoče. — Imamo v razdalji 3 četrt ure kar 4 mlekarnice. Prva je na Prapetnem, druga v Doljah, potem ena na Šentviški gori, druga pa na Dabru. Ali bi ne bilo boljše, če bi imeli samo eno? Ali bi se ne zmanjšali stroški? — Tudi pri naš se je letos v veliki meri poznala suša, ki nam je naredila dosti škode. Letos ima vsak kmet polovico manj sena kot lani, otave pa ni nič. Sedaj imamo že štirinajst dni samo dež, tako da ne more nobeden nič delati. Pa naj za enkrat zadostuje, drugič pa še kaj.

***

V najlepši dobi, stara 24 let, je umrla v goriški bolnišnici po 14 dnevni hudi bolezni mladenka Neža Ozebek iz naše vasi. Počivaj, draga Nežka, v miru na miremskem pokopališču, naj Ti sveti večna luč!

Ukve na Koroškem.

Pri nas imamo letos zelo dobro letino. Suše ne poznamo kakor drugod. Že stari ljudje ne pomnijo tako dobrega pridelka. Spomladi smo mislili, da ne bo nič, ampak Bog more še iz kamna kruh napraviti. Zato bomo imeli v nedeljo 7. t. m. zahvalno nedeljo, saj čutimo, komu se moremo zahvaliti. — Mi Ukljani smo zgubili samostojno občino in smo priključeni k Naborjetu. To je pa za nas precej neprijetno in se bojimo, da bo radi tega trpelo naše občinsko in tudi cerkveno premoženje. Pa o tem kaj več pri priliki.

Kobieglava.

Ker se nihče ne oglasi v »Goriški Straži«, hočem pa jaz nekaj napisati, četudi se mi trese žuljeva roka. — Najprej hočem nekaj povedati o birmi, ki smo jo imeli dne 6. septembra. Na predvečer se je pripeljal prevzvišeni knez in nadškof iz Štanjela, kjer je posvetil 6 zvonov za Štanjel in podružnice, v spremstvu preč. msgrja Valentinčiča, našega bivšega dekana in preč. g. B. Nemca, sedanjega našega dekana. Pri lepem slavoloku na »Goricah« je bil slovesen sprejem, katerega se je udeležila cela duhovnja. Prevzvišenega knezonadškofa je naprej pozdravil naš domači g. kurat, ki mu je potem predstavil občinskega prefekturnega komisarja, tajnika fašizma iz Štanjela in druge osebnosti. V imenu občine ga je

To je bila bratomorna bitka ob reki Bregalnici 1. 1913., ko je bila Turčija poražena, zavojevana Albanija, Epir, cela Macedonija s Solunom in Tracija z Odrinom. Ta bratomorna vojna je bila delo Avstrije, ki ni hotela pustiti Srbije k morju in je onemogočila izpolnitev medsebojne pogodbe med balkanskimi državami. Po ti pogodbi bi dobila Srbija Kosovo, Novi Pazar in Albanijo. Macedonijo pa bi dobili Bolgari. Avstrija se je vmešala in vsilila Albaniji princa Wieda. Umljivo je bilo, da so Srbi zahtevali revizijo medsebojne pogodbe, posebno, ker so oni poslali 50.000 vojakov Bolgarom v pomoč in so ravno ti vojaki prvi prišli v Odrin ter tam oni ujeli Šukri-pašo. Pogodba pa je predvidevala, da pošljejo Bolgari Srbom pomoč. Bolgari niso hoteli slišati o reviziji pogodbe, zahrbtno so napadli ob Bregalnici, zgubili so lep del Tracije z Odrinom vred, Rumuni so jim pobrali pa Dobrudžo.

(Dalje.)

Zahvala.

Ob bridki izgubi preč. g.

IVANA PODOBNIKA

VIKARJA V GRADNEM

se dekanijska duhovščina v Brdih in sorodništvo blagega pokojnika najlepše zahvaljuje pred vsem domačinom iz Gradnega in okolice, ki so spremili svojega gospoda k večnemu počitku v tako obilnem številu. Posebej se prisrčno zahvaljujemo zdravniku g. dr. ju Armando D'Ottone-ju za prvo zdravniško pomoč in vodstvu bolnice v San Oswaldo pri Vidmu za oskrbo in prevoz zemeljskih ostankov, dalje gg. obč. komisarju in tajniku iz Kojškega kot zastopnikoma civilne oblasti, preč. duhovščini za cerkveno in pogrebno opravilo, učiteljstvu s šol. otroki, domačemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke, Marijinim družbam iz Gradnega, Biljane, Medane in Vipolže za spremstvo in molitve, vsem obiskovalcem med dolgo boleznijo, ki so pokojnika tolažili in zanj molili in slednjič vsem darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so rajnega spremili na njegovi zadnji poti in počastili njegov spomin.

V Gradnem, na osmino, 2. oktobra 1928.

Dekanijska duhovščina v Brdih in sorodništvo.

pozdravil prefekturni komisar iz Štanjela. Potem ga je pozdravila prednica M. dr. za dekleta, za Marijin vrtec mu je pa deklica deklamirala lepo in pomenljivo pesmico ter mu izročila krasen šopek lepih, belih nageljev. Za lep sprejem se je prevzvišeni ganljivo zahvalil. V dolgi procesiji smo potem spremljali našega ljubega nadpastirja v lepo okrašeno cerkev, kjer je bil blagoslov. Zvečer so cerkveni pevci priredili prevzvišenemu podoknicu pred farovžem in zapeli prav ubrano nekaj lepih pesmi. Drugi dan ob 9. je bila sv. birma. Naši otroci so se z učenjem kršč. nauka prav pridno pripravljali nanjo, kar so tudi pokazali pri izpraševanju. Otroci so se veselili birme, a njihove misli so bile tudi — hote in nehote — pri kolačih, ki so se predajali pred cerkvijo. Ali se je zgodilo kakemu birmancu, kakor se je nekemu preteklo nedeljo, ne vem. Povedati namreč moram, da smo preteklo nedeljo, torej komaj po 3 tednih, zopet imeli birmo, toda ne v cerkvi, ampak v gostilni. Seveda za to birmo nismo imeli posebnih priprav, tudi slavoloke nismo postavili in tudi tenkljali nismo. Sicer je bila pa tudi birma, čeravno je bila v javnem lokalu, bolj vatnega značaja in se je vršila že precej pozno ponoči. Imena birmanca ne bomo imenovali, upamo pa, da mu bo birma koristila.

Dornberg.

Nastopila je jesen in nam prinesla obilo tako zaželjenega dežja. Pomagal pa je samo še grozdju. V začetku letošnjega poletja nam je trta obetala izredno dobro letino. Vsled dolge suše je grozdje pozneje ostalo drobnost in dosti ga je tudi odpadlo, tako da smo računali, da ne bomo pridelali niti tretjino dobre letine. Sedaj, ko imamo dovolj dežja, se je grozdje precej odebelilo in pričakujemo srednjo letino, približno enako lanski. Ker je grozdje v suši po nekaterih vinogradih malo zaostalo v razvoju, bomo počakali s trgatvijo do desetega oktobra in kapljica bo taka, da bo tudi letos marsikdo zapel ono narodno:

»Oj vinček, hoj, hoj,
bodi dober z menoj,
nikar me ne vrzi
pod mizo nocoj!«

***

V ponedeljek smo pokopali Ivana Čotarja iz Tabra. Bolezen mu je bila nemila, ležal je v trpljenju nad poldruugo leto. V življenju je bil blag in bogaboječ mož. Šele pred dobrim tednom se mu je vrnil mlajši sin iz Amerike. Kljub nalivu, ki je trajal ves čas pogreba, ga je spremljalo k večnemu počitku skoraj vse staro in mlado iz Tabra, kakor tudi mnogo prijateljev iz vasi. Naj mu sveti večna luč!

ZDRAVNIK
Dr. Emilio Gresic
oče
se je preselil na Piazza della Vittoria št. 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

ZAHVALA.

Podpisani se iskreno zahvaljuje generalnemu zastopstvu Katoliškega zavarovalnega društva v Gorici, via Codelli 4, za točno poravnavo škode, ki jo je vtrpel vsled požara minuli mesec.

Versa, Furlanija, 30. okt. 1928.

Giov. Batt. Bressan.

VABILO.

Delavsko-kmečka posojilnica v Renčah vabi vse svoje člane na REDNI OBČNI ZBOR, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. oktobra 1928 ob 3. uri popoldne v dvorani g. F. Brumata.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Revizijsko poročilo.
3. Prečitanje in potrditev bilance za leto 1927 in prejšnjih let.
4. Volitev novega načelstva.
5. Volitev pregledovalca računov.
5. Razni predlogi.

V slučaju, da bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov navzočih, se bo vršil dne 11. novembra t. l. ob gori navedeni uri in v istem prostoru drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Načelstvo.

Na najlepši točki tik cerkve v večjem kraju pri Ptujju se proda radi rodbinskih razmer lepa hiša s staro vpeljano gostilno in trgovino. Tik poleg je vzorno gospodarsko poslopje, vinograd, sadovnjaki in nekaj oralov zemlje. Dobra eksistenca je sigurna. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravništvo »Goriške Straže«.

Idrijske novice.

Požar.

Dne 2. t. m. ob 2 uri zjutraj je pričelo goreti pri rudarju in posestniku Petru Lazarju tik pod cerkvijo sv. Antona. Ubogi rudar je s tem nepopisno udarjen. Zgorelo je vse, kar je bilo sploh lesenega in še razne premičnine. Prizadet je občutno tudi kmet Jos. Podobnik, ki je sedaj stanoval pri njem, odkar je moral zapustiti kmetijo vojaštvu. Temu je zgorela vsa obleka, živež in sploh vse, kar je pri Lazarju imel. Oba sta občutno prizadeta in pomoči potrebna. Kako je požar nastal, je uganka.

Koledarček.

8. okt. ponedeljek, Brigita, vd.
9. okt. torek, Dionizij, m.
10. okt. sreda, Frančišek B., sp.
11. okt. četrtek, Aleksander S.
12. okt. petek, Maksimiljan, šk.
13. okt. sobota, Edvard, kr.
14. okt. nedelja, Kalist, p.

Razglasi in odredbe.

Žrebanje obveznic bivše goriško-gradišanske dežele.

1. oktobra se je v uradih deželne uprave v Gorici vršilo 25. žrebanje obveznic, ki jih je l. 1902. izdala bivša goriško-gradišanska dežela. Izžrebane so bile sledeče obveznice, ki jih bo izplačal deželni blagajnik (Cassa di Risparmio združenaa z Montom v Gorici), začeni s 1. januarjem v nominalni vrednosti proti izročitvi izžrebanih obveznic in nezapadlih kuponov: št. 54. za 2000 kron, lir 1200; št. 63. za 2000 kron, lir 1200; št. 141. za 2000 kron, lir 1200; št. 174. za 2000 kron, lir 1200; št. 3. za 1000 kron, lir 600; št. 96. za 1000 kron, lir 600; št. 67. za 200 kron, lir 120; št. 152. za 200 kron, lir 120; št. 250. za 200 kron, lir 120.

Žrebanje posojila mesta Gorice.

V sredo 3. oktobra se je v občinskem uradu mesta Gorice vršilo 7. žrebanje obveznic petodstotnega posojila goriškega mesta od 1. oktobra 1921. v znesku 315.360 lir. Izžrebane so bile sledeče obveznice po 120 lir: 17, 29, 34, 81, 86, 114, 116, 132, 146, 251, 266, 289, 301, 379, 392, 389, 409, 426, 444, 451, 483, 606, 650, 738, 797, 800, 824, 856, 861, 878, 959, 1018, 1923, 1072, 1165, 1198, 1203, 1204, 1231, 1291, 1294, 1301, 1369, 1370, 1376, 1427, 1478, 1493, 1496, 1520, 1524, 1552, 1619, 1632, 1636, 1638, 1700, 1730, 1759, 1852, 1859, 1888, 1971, 1972, 2031, 2083, 2158, 2165, 2200, 2207, 2226, 2263, 2276, 2348, 2533, 2543, 2559, 2592, in 2618.

Izžrebane zadolžnice se bodo izplačevale od 9. oktobra, zapadli kuponi pa od 1. oktobra dalje pri občinski blagajni in pri Banca Commerciale Triestina. Kuponi so prosti vsakega davka. Od prejšnjih žrebanj so ostale neizplačane še sledeče zadolžnice: 25, 234, 235, 1136, 2122, 2595, 2603 in 2628.

Kako dobimo povrnjeno trgovsko kavcijo?

Trgovska kavcija se dobi povrnjena, če

1. se opusti trgovina,
2. se trgovina prepusti drugemu,
3. vsled smrti naslovljenca,
4. ali če je bila kavcija brez potrebe plačana.

Za povračilo je potrebna: v slučaju pod 1.: Prošnja prizadetega na podeštata, sestavljena na kolkovanem papirju od 2.— lir s sledečimi prilogami:

- a) Potrdilo provincijalnega gospodarstvenega sveta, da je vzel na znanje opustitev trgovine;
- b) potrdilo o vplačani kavciji;
- c) trgovska licenca;
- č) po 1 izvod kolkovanega papirja od 2 in 3 lir;
- d) prošnja prizadetega na kolkovanem papirju od 2 lir na R. Intendenza di Finanza.

V slučaju pod 2. napravi dosednji lastnik vse kar velja za slučaj pod 1., novi lastnik mora pa vložiti novo kavcijo.

V slučaju pod 3. mora dedič napraviti vse, kar je rečeno v slučaju 1. poleg tega mora priložiti mrtvaški list, ki mora biti legaliziran po notarju. Priložena mora biti tudi notarjeva izjava, iz katere je razvidno ali je pokojnik napravil oporo ali ne, ali je oporoka veljavna in je nihče ne izpodbija, kdo so pravni dediči in kdo glasom oporoke. Če je več dedičev, mora imeti

eden pooblastilo od drugih.

V slučaju po 4. je potrebna prošnja na kolkovanem papirju od 2 lir na podeštata in enaka prošnja na R. Intendenza di Finanza. Priloženo mora seveda biti tudi potrdilo o vplačani kavciji.

Hranenje tropin je dovoljeno glasom prefektovega dekreta do 30. novembra. Od 1. decembra naprej se lahko hranijo tropine

a) v prostorih žganjekuh, kjer so pod kontrolo krajevnih finančnih oblasti, ki bodo skrbele zato, da bodo tropine tudi v resnici uporabljene za žganjekuho;

b) doma se jih lahko drži, če so premešane z drugo krmo,

c) če so zelo kisle ali drugače pokvarjene,

č) če so posušene.

Razen navedenih slučajev morajo lastniki tropin iste pred zapadlostjo gornjega roka, to je pred 30. novembrom osoliti z živinsko soljo in sicer z najmanj 1 kg soli na kvintal tropin ali pa jih tako spremeniti, da smatra finančna oblast tropine za neprimerne v svrhu naprave petijota ali žganja.

Drobne vesti.

Letina v Jugoslaviji.

V Jugoslaviji pričakujejo izredno dobre letine. Kmetijski veččaki pravijo, da take že ni bilo od l. 1912. sem. Tudi kakovost pridelkov je izvrstna.

Srbski patriarh bolan.

Patriarh Dimitrij je resno zbolel. Zdravniki so ugotovili pljučnico. Bojijo se za njegovo življenje.

Gora se je posula.

Znana je gora Arbino pri Belhinzoni, ki se že več let giblje. Nevarnost je postala tako velika, da so oblasti odredile izpraznitev bližnjih vasi. V sredo 3. oktobra pa se je gora posula. Zemlja je zaprla dolino v višini 100 m. Used je dolg več kot 2 km. Ker je dolina zaprta, se zna narediti jezero. Gora Arbino je visoka 1700 m.

Francka, Pepca, Micka, Tončka, vse, kar suče se krog lončka, kupi rado »Pekatete«, ki zavite so v pakete.

Zaloga vina v Gorici, Via Formica št. 1 tik Korna, ima bela in črna vina, po razmeroma nizkih cenah.

Se priporoča Peric Jožef, naslednik »Vinarske zveze«.

V Zakrižu pri Cerknem je na prodaj posestvo za dve glavi živine. Hiša s hlevom, kozolec, travnik s sadnjim drevjem, 4 njive, senožet, gozd. Vse posestvo je zelo lepo arondirano. Za kupne pogoje in ceno se izve pri posestniku Jožefu Razpetu, Zakriž 32, p. Cerkno.

Ugodna prilika! Pohišstvo, spalne in jedilne sobe, iz nad 20 let starega lesa ima vedno v zalogi in sprejema naročila po načrtu odlikovana tovarna pohišstva Štefan Gomišček v Solkanu 280. — Prodajam tudi vsakovrstni les in remez.

Posojila na vknjižbo po 6% z 10 do 50 letno amortizacijo; posojila po 4% z 15 letno amortizacijo za zgradbo kmetijskih voslopij, svinjakov in hlevov; agrarna posojila po 3.50% ter brezobrestna posojila na starostno obrabo in vsakovrstna druga posojila ter rešitev vojne odškodninske, všteti rekvizijske zadeve preskrbi najhitreje gosp. Anton Trampuž, sod. ofic. v p., v Gorici Via Garibaldi št. 20/I.

Sprejemem eno ali dve dijakinji na stanovanje. Več pove uprava »Goriške Straže«.

Na prodaj je dvolastniško posestvo tik ob državni meji, oddaljeno 1 uro od državne ceste. Na posestvu se lahko redijo 3 goveda. Zraven je tudi 20 oralov smrekovega gozda, in tudi bukov gozd za domačo rabo. Pohišstvo je v dobrem stanju, hiša krita s opeko. Pojasnila daje Marija Jereb, gostilna in trgovina, Otalež, p. Cerkno.

Prencis Frančišek v Solkanu, glasbenik in izdelovatelj orgelj, harmonijev ter drugih glasbil, Priporoča se preč. duhovnikom, cerkvenim oskrbništvom in drugim. Popravlja in uglašuje cerkvene orglje najtančnejše, 60 lir od spremana. Pregledi, proračuni gratis. Moto: Ve... Ve... Ve...

OKULISTIČNI AMBULATORIJ

Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg

sprejema od 11½ do 12½ dop.

in od 3 do 4 pop.

Corso Verdi 28, Gorica.

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.

Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.

Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

ZDRAVNIK

Dr. Gresic Adalberto mladi

sprejema vedno v svojem ambulatoriju na

Piazza Vittoria 14/I - Gorica nad lekarno Cristofolotti.

Neprekosljiv gramofon, ki je prenosljiv.

The New **DECCA** WOKULAT 66

Gorizia - Corso

Tel. 347

KURJA OČESA

(KALI)

izginejo brezopojno z uporabo mazila

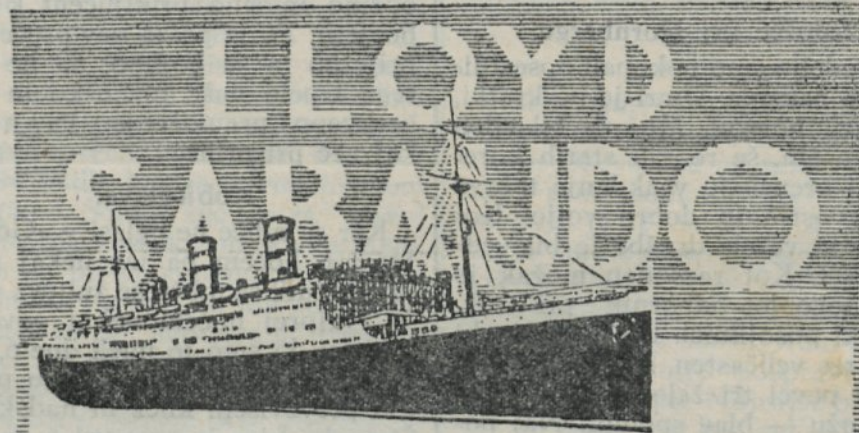

iz založbe lekarne

SPONZA, Trst, Via Tor S. Piero N. 10

Varujte se pred ponaredbami.

V vseh lekarnah po znižani ceni L. 3.

Nagla vožnja v Amerike in v Avstralijo

z novimi velikimi brzoparniki.

Prihodnje vožnje iz Genove:

„Conte Grande“ - „Conte Biancamano“

Iz Genove v New Jork v 9. dneh.

„Conte Rosso“ - „Conte Verde“

„Principessa Maria“ - „Principessa Giovanna“

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

„Principe di Udine“ - „Maria Cristina“

Iz Genove v Avstralijo v 37. dneh.

Vsi parniki so preskrbljeni z brzoparnom „Marconi“ — električno razsvetlavo — izvrstno kuhinjo in največjim komfortom.

Tretji razred ima udobne kabine z 2, 4 in 6 posteljami dostojno opremljenimi, prostorne jedilne dvorane — dvorane za kadičce — dvorane za dame — mostove za sprehajanje — kopelji — kino.

Pojasnila daje zastopnik LLOYD SABAUDO

F. ROSICH, GORICA, Via Contavalle št. 4 Telefon št. 3-74

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vseh vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.

Blago solidno!

Cene zmernel